

REKENBELEIDSPLAN

2021-2022

Rekenbeleidsplan EHL

In dit document worden de algemene doorlopende leerlijnen met betrekking tot rekenen binnen het Ety Hillesum Lyceum beschreven.

Rekenwerkgroep EHL

Michael van den Bosch, Tessa Bosgoed, Sabine Ramaker, Paul Müller, Hans Nijs, Marianne Salden, Wendy de Vries, Arjan van Weenum

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Achtergrond	4
2.1 Kerndoelen rekenen en wiskunde	4
2.2 Referentieniveaus taal en rekenen (Commissie Meijerink).....	6
2.3 Exameneisen rekenen	7
3. Rekenbeleid op het Eddy Hillesum Lyceum	8
3.1. Aansluiting basisonderwijs.....	8
3.2. Beginsituatie	8
3.3. Doorlopende leerlijn onderbouw - bovenbouw	8
3.4. Rekenzwakke leerlingen	9
3.5. Professionalisering	9
Rekenbeleid op Arkelstein	10
Rekenbeleid op De Boerhaave.....	12
Rekenbeleid op De Marke.....	13
Rekenbeleid op Het Stormink	16
Rekenbeleid op Het Vlier	17

1. Inleiding

Een citaat uit het instellingsplan 2018-2020 van het Etty Hillesum Lyceum:

“Wij zoeken in ons onderwijs steeds naar de goede balans tussen individu en gemeenschap: een gemeenschap kan niet zonder individuen die de ruimte krijgen om te ontdekken wat hun talenten zijn, aan wier wensen / behoeften recht wordt gedaan en die geleerd hebben om keuzes te maken. Tegelijkertijd kan een individu ook niet zonder een gemeenschap. We willen leerlingen meegeven dat je leeft in relatie tot anderen en dat het hebben van talent de verantwoordelijkheid schept om een bijdrage te leveren aan de opbouw van de gemeenschap. Leerlingen hebben zicht op hun talenten, leveren een bijdrage aan de maatschappij en verlaten de school met een passend diploma of getuigschrift.

(..) We willen een school zijn voor elke leerling uit Deventer en omgeving en recht doen aan individuele verschillen en voorkeuren.”

Wanneer we de discussies vanuit de politiek en bovenstaand citaat door vertalen naar rekenbeleid dan kunnen we stellen dat rekenbeleid een belangrijke plaats in het schoolbeleid moet innemen. Willen we onze leerlingen goed voorbereiden op de vervolgopleiding en deelname aan de maatschappij, dan zullen we allen, zowel leerling als werknemer, moeten werken aan een optimale ontwikkeling van de rekenvaardigheden. Ook blijkt uit bovenstaand citaat dat wij binnen het Etty Hillesum Lyceum erg betrokken zijn bij de ontwikkeling en begeleiding van onze leerlingen. Zodoende willen wij een adequate ondersteuning kunnen leveren aan leerlingen met rekenproblemen om ook hen goed voor te kunnen bereiden op de vervolgopleiding. De juiste constatering en vervolgocties zijn dan ook uitermate belangrijk alsmede de vak- en rekenbekwaamheid van de werknemers.

2. Achtergrond

2.1 Kerndoelen rekenen en wiskunde

In de onderbouw van het voortgezet onderwijs zijn per 1 augustus 2006 58 globaal geformuleerde kerndoelen van kracht en in de wet opgenomen. Deze zijn geordend in zeven domeinen: Nederlands, Engels, rekenen/wiskunde, mens en natuur, mens en maatschappij, kunst en cultuur, bewegen en sport. Het SLO heeft de opdracht gekregen van het ministerie van OCW om de kerndoelen te concretiseren (SLO, 2007).

Karakteristiek kerndoelen rekenen en wiskunde (samenvatting)

In de eerste jaren van het voortgezet onderwijs verwerven leerlingen in de context van betekenisvolle situaties inzicht en vaardigheden op het gebied van getallen, grootheden, maten, vormen, structuren en de daarbij passende relaties, bewerkingen en functies. Aansluitend op het basisonderwijs ontwikkelen ze hun vaardigheden in de 'wiskundetaal' en worden steeds verder 'wiskundig geletterd en gecijferd'. 'Wiskundig geletterd en gecijferd worden' wil zeggen dat leerlingen een repertoire opbouwen van parate kennis, inzichten en routines en leren deze op een juiste manier toe te passen in wiskundige technieken, aanpakken, redeneringen en rekenwijzen. Doordat leerlingen werken in betekenisvolle contexten, waarin ze op eigen niveau en met plezier en voldoening wiskunde kunnen doen, zullen zij zich uitgedaagd voelen tot wiskundige activiteit. Vanwege het oriënterend karakter van de onderbouw is het in het algemeen belangrijk dat de contexten tezamen over de volle breedte reiken van de toepassingsgebieden van wiskunde: het leven van alledag, andere leergebieden, vervolgonderwijs en beroepenwereld en de wiskunde zelf. De relatie met andere vakken en leergebieden is een tweezijdige: gebruik van contexten uit andere leergebieden in het wiskundeonderwijs en bewust werken aan aspecten van wiskunde in het onderwijs in andere leergebieden. De transfer van wiskundevaardigheden naar andere leergebieden is een belangrijk punt van aandacht en maakt deel uit van het beleid voor de hele school.

Kerndoelen rekenen en wiskunde

19. De leerling leert passende wiskundetaal te gebruiken voor het ordenen van het eigen denken en voor uitleg aan anderen en leert de wiskundetaal van anderen te begrijpen.
20. De leerling leert alleen en in samenwerking met anderen in praktische situaties wiskunde te herkennen en te gebruiken om problemen op te lossen.
21. De leerling leert een wiskundige argumentatie op te zetten en te onderscheiden van meningen en beweringen en leert daarbij met respect voor ieders denkwijze wiskundige kritiek te geven en te krijgen.
22. De leerling leert de structuur en de samenhang te doorzien van positieve en negatieve getallen, decimale getallen, breuken, procenten en verhoudingen en leert ermee te werken in zinvolle en praktische situaties.
23. De leerling leert exact en schattend rekenen en redeneren op basis van inzicht in nauwkeurigheid, orde van grootte, en marges die in een gegeven situatie passend zijn.
24. De leerling leert meten, leert structuur en samenhang doorzien van het metriek stelsel en leert rekenen met maten voor grootheden die gangbaar zijn in relevante toepassingen.
25. De leerling leert informele notaties, schematische voorstellingen, tabellen, grafieken en formules te gebruiken om greep te krijgen op verbanden tussen grootheden en variabelen.

26. De leerling leert te werken met platte en ruimtelijke vormen en structuren, leert daarvan afbeeldingen te maken en deze te interpreteren en leert met hun eigenschappen en afmetingen te rekenen en redeneren.
27. De leerling leert gegevens systematisch te beschrijven, ordenen en visualiseren en leert gegevens, representaties en conclusies kritisch te beoordelen.

Rekendomeinen

Bovenstaande karakteristiek en kerndoelen vertalen zich naar vier domeinen voor rekenen die samen de relevante inhouden dekken (Zie: <http://www.steunpunttaalenrekenen.nl/>):

1. Getallen
2. Verhoudingen
3. Meten en Meetkunde
4. Verbanden

Elk domein is bij rekenen opgebouwd uit de onderdelen:

- Notatie, taal en betekenis, waarbij het gaat om de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties en om het gebruik van wiskundetaal;
- Met elkaar in verband brengen, waarbij het gaat om het verband tussen begrippen, notaties, getallen en dagelijks spraakgebruik;
- Gebruiken, waarbij het gaat om rekenvaardigheden in te zetten bij het oplossen van problemen.

Elk van deze onderdelen is opgebouwd uit drie typen kennis en vaardigheden. Die zijn als volgt te karakteriseren:

- Paraat hebben: kennis van feiten en begrippen, reproduceren, routines, technieken;
- Functioneel gebruiken: kennis van een goede probleemaanpak, het toepassen, het gebruiken binnen en buiten het schoolvak;
- Weten waarom: begrijpen en verklaren van concepten en methoden, formaliseren, abstraheren en generaliseren, blijk geven van overzicht.

2.2 Referentieniveaus taal en rekenen (Commissie Meijerink)

Wetgeving Taal en Rekenen

Het ministerie van OCW heeft de referentieniveaus via wetgeving vastgelegd. De wet "Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen" is op 1 augustus 2010 in werking getreden. Het wetsvoorstel strekt zich over vrijwel alle onderwijssectoren uit en het beoogt:

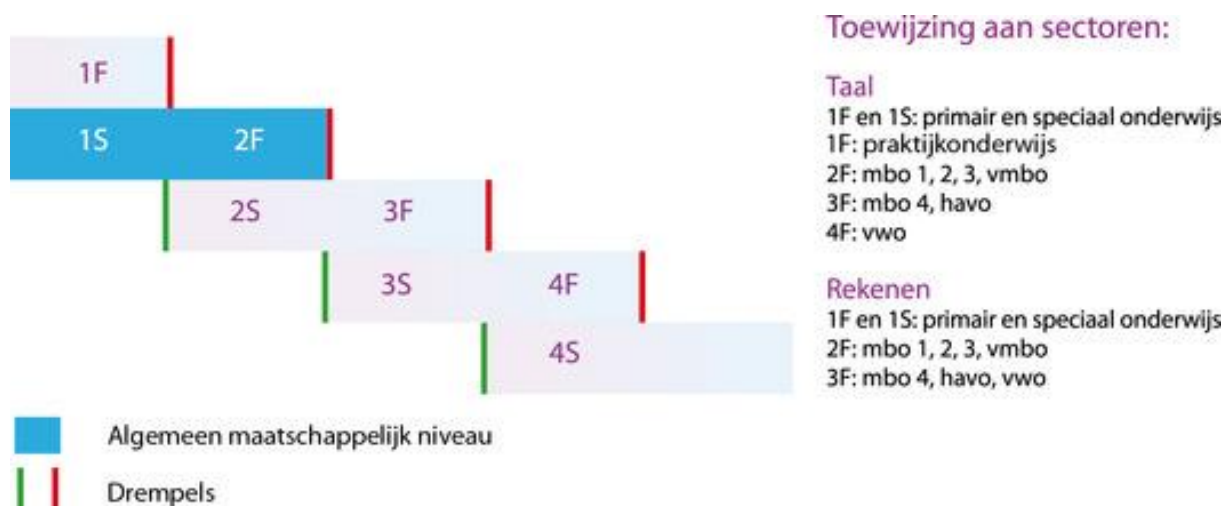
- een goede zichtbaarheid van het niveau van beheersing van de Nederlandse taal en het rekenen voor zowel de leerling als de leraar en de school; meer eenduidigheid in taal- en rekenonderwijs in de gehele onderwijskolom;
- meer doelgericht taal- en rekenonderwijs door nauwkeurig omschreven doelen;
- een betere overdracht van leerlingen tussen de verschillende onderwijssectoren door de introductie van een eenduidige en gemeenschappelijke taal;
- het ontstaan van beter doorlopende leerlijnen voor taal en rekenen;
- het (opnieuw) doordenken door scholen van de aanpak van taal en rekenen;
- het verleggen van accenten binnen het huidige taal- en rekenonderwijs.

Het referentiekader vormt de basis voor (aanpassing van) lesmethoden, leermiddelen en toetsen/examens. Daardoor zal het ook uitgangspunt zijn bij het ontwerpen van taal- en rekenonderwijs binnen scholen en lerarenopleidingen.

Referentiekader

Dit kader onderscheidt 4 drempels, uitgedrukt in de niveaus 1F t/m 4F, waarbij niveau 4F voor rekenen geen invulling krijgt doordat dit meer wiskundige vaardigheden betreft.

Deze niveaus zijn per rekendomein uitgewerkt in beschrijvingen van kennis en vaardigheden. Er wordt van uitgegaan dat 75% van de betreffende leerlingen ook daadwerkelijk het bijbehorende niveau heeft. Dus: eind basisschool heeft 75% van de leerlingen het niveau 1F.

Daar de referentiekaders de basis vormen van de beheersing van de rekenvaardigheden, is besloten deze te blijven handhaven als uitgangspunt van de beheersing van het rekenniveau binnen het Etty Hillesum Lyceum.

2.3 Exameisen rekenen

Huidige stand van zaken overheid – 02-06-2021¹

In april 2020 heeft de tweede kamer ingestemd met het wetsvoorstel met betrekking tot het afschaffen van de centrale rekentoets. Ditzelfde voorstel ligt ter goedkeuring bij de Eerste Kamer. Bij instemming van de Eerste Kamer wordt de centrale rekentoets met terugwerkende kracht, per augustus 2019, afgeschaft. Bij leerlingen met het vak wiskunde worden de rekenvaardigheden geïntegreerd in de eindtoetsing voor wiskunde. Bij leerlingen zonder wiskunde worden de rekenvaardigheden in een apart schoolexamen afgetoetst en afgesloten.

Voor het vmbo luidt het voorstel van de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren (NVvW) dat twee wiskundevakken (basis en verdiepend) worden ingevoerd, waarin rekenen is verwerkt. Het basisvak is verplicht tot en met klas 4 en omvat de basisstof op referentieniveau 2F. Het verdiepende vak is voor leerlingen die meer kunnen. Rekenen is en wordt geen toelatingscriterium voor doorstroom naar het mbo.

Het schoolexamen rekenen is bedoeld voor leerlingen die in het schooljaar 2020-2021 of later examen afleggen, maar niet in wiskunde. Hieronder wordt verstaan:

- havoleerlingen die het examenprofiel Cultuur & Maatschappij volgen en geen examen afleggen in wiskunde A;
- vmbo-leerlingen uit elk van de vier leerwegen die een economisch of het zorg- en welzijnprofiel volgen en geen examen afleggen in wiskunde;
- leerlingen uit vmbo-bb die een leer-werktraject volgen en geen examen afleggen in wiskunde.

Scholen bepalen hierbij zelf hoe het rekenonderwijs aan deze leerlingen zal worden vormgegeven.

Dit schoolexamen zal niet meetellen in de slaag/zakregeling en zal in elk geval moeten worden afgenomen totdat de integrale curriculumherziening van curriculum.nu is afgerond. Afhankelijk van de omvang van de wijzigingen duurt dit proces nog vijf tot zeven jaar. Daarna vervalt de noodzaak van het afnemen van een apart schoolexamen rekenen.

¹ <https://www.vo-raad.nl/themas/toetsen-examens/onderwerpen/rekentoets>

3. Rekenbeleid op het Etty Hillesum Lyceum

3.1. Aansluiting basisonderwijs

Het is van groot belang dat leerlingen een stevige basis meekrijgen voor hun rekenvaardigheden en dat er vervolgens een goede aansluiting is op het VO (terminologie, strategieën). Basisscholen zijn verplicht om valide en betrouwbare gegevens per leerling over het behaalde eindniveau aan te leveren aan de hand van de referentieniveaus. Ontvangen relevante gegevens vanuit de basisschool zullen worden toegevoegd aan het individuele leerling dossier. Tijdens de warme overdracht wordt specifieke informatie ingewonnen over leerlingen met een leerachterstand op het gebied van rekenen. Handelingsplannen worden opgevraagd, zodat duidelijk wordt wat een leerling wel of niet beheerst en of er gebruik wordt gemaakt van hulpmiddelen. Voor het basisonderwijs is niveau 1F verplicht. In het jaarlijkse POVO overleg zal aandacht aan het overkoepelende rekenbeleid en de doorlopende leerlijn worden besteed.

3.2. Beginsituatie

Voor een degelijk uitgevoerd rekenbeleid is een nulmeting in alle opzichten van groot belang om de rekenzwakke leerlingen zo spoedig mogelijk in beeld te hebben. Op alle locaties worden instaptoetsen afgenomen bij de eersteklasleerlingen op basis van de referentieniveaus van de commissie Meijerink: Praktijkonderwijs wordt getoetst op 0F; 1 B/K wordt getoetst op 0F/1F; 1 M/H wordt getoetst op 1F; 1 atheneum / 1 gymnasium wordt getoetst op 1F/2F. De instaptoetsen bevatten vragen op de vier domeinen: getallen, verhoudingen, meten/meetkunde en verbanden.

3.3. Doorlopende leerlijn onderbouw - bovenbouw

Aanvullende eisen vanuit de overheid

Vanuit de overheid is een beslissing genomen dat in de onderbouw het rekenniveau op minimaal twee momenten moet worden getoetst. Dit heeft als gevolg dat de onderbouwlocaties in ieder geval een eindmeting in het eerste en laatste leerjaar zullen afnemen. De eindmeting in het laatste leerjaar van de onderbouw van het vmbo is op niveau 1F en de eindmeting van de onderbouw van het havo/vwo is op niveau 2F.

Rekenen binnen de overgangsrichtlijnen

Het voornaamste punt is dat het aanleren van rekenen dient te gebeuren in de onderbouw bij het vak wiskunde, conform de kerndoelen. Verder dient rekenen te worden onderhouden in de bovenbouw vmbo-havo-vwo, maar zullen de rekenvaardigheden in de bovenbouw van het vmbo-havo uitgebreid moeten worden. Hierbij zal er speciale aandacht uit moeten gaan naar de leerlingen in de bovenbouw zonder wiskunde in het vakkenpakket. Ook heeft de NVvW het ministerie verzocht om het College voor Toetsen en Examens (CvTE) te vragen om bij alle examenvakken rekenrijke opgaven niet te schuwen. Zolang het binnen de syllabus van het betreffende vak past zou rekenwerk niet vermeden moeten worden. Toetsing en het voldoen aan een bepaald referentieniveau met betrekking tot rekenen is daarom opgenomen in de overgangsrichtlijnen. De invulling van het rekenonderwijs zal per locatie worden vormgegeven conform de exameneisen rekenen (paragraaf 2.3).

Communicatie ouders

Elke locatie is zelf verantwoordelijk voor communicatie richting ouders/verzorgers.

3.4. Rekenzwakke leerlingen

Algemeen

Voor leerlingen met een beperking, ook voor ERWD²-leerlingen, geldt artikel 55 van het Eindexamenbesluit VO. De centrale rekentoets 3ER en de voorschriften om daar aan deel te nemen bestaan niet meer. In het betreffende artikel uit het eindexamenbesluit wordt beschreven dat een school "kan toestaan dat een kandidaat geheel of gedeeltelijk een examen op de wijze aflegt die is aangepast aan de kandidaat" onder de voorwaarde dat "er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld". Daarbij kan een aanpassing slechts worden toegestaan "voor zover daartoe in de deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring". Mogelijke aanpassingen zijn het beschikbaar stellen van een rekenkaart of mondeling toetsen (SLO, 2020).

Constatering

Bovenstaande betekent dat (constatering van) rekenproblemen zorgvuldig dient te worden gedocumenteerd. Om in aanmerking te komen voor aanpassingen in de aflegging van het schoolexamen, dient de kandidaat te beschikken over een deskundigenverklaring. Dit houdt in dat indien een rekenprobleem geconstateerd wordt, terwijl de leerling nog niet in het bezit is van een deskundigenverklaring, er voor de betreffende leerling een dossier moeten worden aangelegd met een registratie in SOMtoday. Vervolgens wordt een eventuele deskundigenverklaring opgesteld door de ter zake kundige orthopedagoog.

Vervolg

Wanneer er bij een leerling rekenproblemen worden geconstateerd, wordt er van de betreffende school verwacht deze leerling extra begeleiding en ondersteuning te bieden om de rekenachterstand zo klein mogelijk te maken (de zogenaamde inspanningsverplichting). De invulling van deze begeleiding kan en mag per vestiging verschillen.

3.5. Professionalisering

Vanaf het schooljaar 2014-2015 wordt jaarlijks door Het Vlier een cursus vakoverstijgende rekendidactiek aangeboden ter professionalisering. Uit deze bijeenkomsten is een aantal concrete producten voortgekomen, te weten een overkoepelend rekenboekje en een rekenposter. Deze opbrengsten zijn met alle locaties gedeeld.

De opgedane kennis met betrekking tot rekendidactiek zal ook jaarlijks worden onderhouden middels een bijeenkomst met de vakdocenten die met rekenvaardigheden te maken hebben.

**De bijeenkomst rekendidactiek van 2021/2022 zal plaatsvinden op:
Dinsdag 15 februari van 14.30 – 16.30.**

Deze bijeenkomst is bedoeld voor alle belanghebbende en/of belangstellende collega's van het Ety Hillesum Lyceum.

² ERWD: Ernstige Reken-Wiskundeproblemen en Dyscalculie.

Rekenlessen

- Alle leerlingen (klas 1 t/m 6) volgen minimaal 2 uur rekenen (methodisch en/of digitaal) per week en oefenen ook rekenvaardigheden in de praktijkvakken/sectorkeuze.
- Leerlingen volgen een gedifferentieerd programma passend bij hun rekenniveau. Op deze manier kunnen leerlingen die meer rekenen behoeven hierin gefaciliteerd worden.
- Leerlingen werken begeleid door een docent aan hun opgestelde doelen, passend bij de resultaten van de afgenomen TOA-toets.
- Startrekenen van Deviant werkt per domein. Aan het eind van een hoofdstuk wordt er een hoofdstuktoets afgenomen en beoordeeld. Hieraan worden al dan niet herhalende of verdiepende taken verbonden (Werken aan rekenen), al naar gelang het bij het doel past dat de leerling wil bereiken.
- In fase één en twee zal het remediërende programma rekentuin, maar ook “Werken aan rekenen” worden ingezet als extra ondersteuning voor de leerlingen.
- Leerlingen in fase 1,2 en 3 die vastlopen op een bepaald domein of waarbij herhaling wenselijk is, krijgen remediërende opdrachten. Er wordt gewerkt met de methode “Werken aan rekenen” of studiemeter online voor extra inoefening.

Constatering rekenproblemen en vervolgacties.

Alle leerlingen op Arkelstein hebben een achterstand op een van de domeinen die bij rekenen aan bod komen. Stagnaties in hun ontwikkeling moeten in kaart worden gebracht door vakdocent/mentor. Interventies moeten gericht zijn op het behalen van het referentie niveau 1F. Niveau 1F is het streefniveau voor het praktijkonderwijs. Bij uitblijven van deze ontwikkeling wordt er door mentor, rekencoördinator en zorg gekeken naar de perspectieven die de leerling heeft, afgezet tegen de verwachte uitstroom van de leerling.

Vastleggen van vorderingen in een leerroute.

Conform het artikel 3.2. van het Etty Hillesum Lyceum rekenbeleidsplan wordt bij reguliere leerlingen op Arkelstein een nulmeting afgenomen d.m.v. een TOA-toets (JIJ) niveau 0F van bureau ICE. De resultaten van deze TOA-toets zal worden opgenomen in het individueel ontwikkelingsplan (IOP). Aan het einde van elk schooljaar wordt bij elke leerling een TOA-toets afgenomen om te kijken wat de ontwikkelscore van de leerling is. Deze score is de basis van de theoretische vaardigheden waaraan de leerling gaat werken. Hierbij staat het toepassen van rekenvaardigheden en de ontwikkeling van de leerling centraal.

Voor het praktijkonderwijs is het behalen van de referentieniveaus niet verplicht, maar geldt referentieniveau 1F wel als streefdoel. Op Arkelstein gaat men er vanuit dat iedere leerling zijn top haalt. Bij achterblijven van ontwikkeling wordt ingezet op het versterken van de rekenvaardigheden passend bij de verwachte uitstroom. Wanneer er een perspectief ligt voor uitstroom naar het vervolgonderwijs (middelbaar beroeps onderwijs), wordt er ingezet op het behalen van het niveau 1F. Wanneer er verwacht wordt (door welke omstandigheden ook) dat het streefdoel niet gehaald kan worden, moeten leerling, mentor en ouders in gesprek over de vervolgstappen en moet ingezet worden op doelen die direct van toepassing zijn op de

verwachte uitstroom van de leerling. De opbrengsten van dit gesprek worden verwerkt in het IOP van de leerling. Als blijkt dat de leerling uitvalt op een van de vier domeinen of een vaardigheid binnen deze vier domeinen kunnen er aanpassingen gedaan worden in de leerroute. Als echter het niveau 1F is behaald wordt er ingezet op het behalen van het 2F niveau.

Uitzonderingen

De TOA-toets wordt in iedere klas op Arkelstein afgenomen. Ook bij de arrangementen van de Plusklas en de C- klas. Leerlingen die in de Pro-Basis klas zitten en die gedurende het schooljaar niet de overgang maken naar het VMBO maken de TOA toets later in het schooljaar.

Pro-Basis

Leerlingen in de Pro-basis klas hebben als doelstelling toe te werken naar het referentieniveau 1F, vanwege een eventuele overgang naar het VMBO. Conform dezelfde richtlijnen die gelden op de Marke-Zuid.

Inkooptraject R.O.C

Leerlingen die een inkooptraject volgen, krijgen op het R.O.C de TOA-toets aangeboden.

Communicatie betrokkenen

Ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen dienen op de hoogte te zijn van de ontwikkelscore. De score is van invloed op het rekenniveau en de aanpak van de leerling en dit heeft (meestal) betrekking op het uitstroomperspectief. Dit wordt gecommuniceerd door de mentor in het IOP-gesprek dat 3 maal per schooljaar plaatsvindt.

In het schooljaar 2021 – 2022 zijn de volgende voorzieningen beschikbaar:

Toetsen: (We gebruiken vanaf komend schooljaar diatoetsen bij WI/RE)

- In het eerste leerjaar wordt conform artikel 3.2. van het rekenbeleidsplan bij elke leerling aan het begin van het schooljaar een nulmeting gedaan en aan het eind van het schooljaar een voortgangsmeting op niveau.
- In het tweede leerjaar willen we in P1 de volgtoets van leerjaar 1 afnemen en op het einde van het jaar nemen we de volgtoets van leerjaar 2 af.
- In het derde leerjaar willen we in P1 de volgtoets van leerjaar 2 afnemen en op het einde van het jaar nemen we conform artikel 3.2. en 3.3 van dit rekenbeleidsplan de volgtoets van leerjaar 3 af.

Rekenles: (Dit kan voor komend schooljaar eventueel ook in BSU-uren aan bod komen)

- Klas 1: Naar aanleiding van de resultaten van de nulmeting krijgen de zwakke rekenaars in groepen van maximaal 15 leerlingen hernieuwde uitleg en maken ze in de rekenles met hulp rekenopdrachten. Hierbij komen alle domeinen aan bod. Aan het eind wordt een afsluitende toets gegeven.
- Klas 2: Naar aanleiding van de resultaten van de volgtoets in van leerjaar 1 in P1 van leerjaar 2 (zie boven) krijgen de zwakke rekenaars in groepen van 15 – 20 leerlingen hernieuwde uitleg waar nodig en maken ze in de rekenles met hulp rekenopdrachten. Hierbij komen alle domeinen aan bod. Aan het eind wordt een afsluitende toets gegeven.
- Klas 3: Naar aanleiding van de resultaten van de volgtoets van leerjaar 2 in P1 van leerjaar 3, worden de leerlingen gestimuleerd om zelfstandig met rekenen te oefenen. Oefenmateriaal staat op It's Learning.

Algemeen:

In klas 1 en 2 worden de overhoringen en proefwerken zo mogelijk gemaakt zonder gebruik van de rekenmachine. In de wiskundelessen wordt vaak geoefend met rekenvaardigheden.

Communicatie betrokkenen:

- Ouders en verzorgers van leerlingen in klas 1 en 2 die voor de verplichte extra rekenlessen in aanmerking komen worden door de teamleider op de hoogte gebracht d.m.v. een brief.
- Mentoren en docenten wiskunde krijgen een overzicht van de resultaten afsluitende toets.
- Ouders, verzorgers en leerlingen dienen op de hoogte te zijn van de verplichte rekentoets op niveau 2F voor leerlingen van 3havo/vwo.

Constatering rekenproblemen en vervolgacties:

Conform artikel 3.4.

Overgang naar bovenbouw h/v

De rekentoets dient te zijn afgesloten op niveau 2F conform de overgangsrichtlijnen van het Etty Hillesum Lyceum.

Locatiebeleid Zuid:

In het schooljaar 2021-2022 zijn de volgende voorzieningen beschikbaar:

Toetsen:

- Conform paragraaf 2.3 uit dit rekenbeleidsplan wordt voor leerlingen die in het schooljaar 2021-2022 examens afleggen, maar niet in wiskunde, een schoolexamen rekenen afgenomen. Dit betreft Vmbo-leerlingen uit elk van de vier leerwegen die een economisch of het zorg- en welzijnprofiel volgen én voor leerlingen uit vmbo-bb die een leer-werktraject volgen.
- In het schoolexamen zijn de volgende toetsen opgenomen:

5	502	niveau 2F, getallen en verhoudingen	Hfst 7 & 8, Breuken en Praktisch rekenen. selectie van paragrafen.	Schriftelijk	50 minuten	Cijfer	Nee	20 %
6	601	niveau 2F, verhoudingen	Hfst 9, Procenten	Schriftelijk	30 minuten	Cijfer	Nee	10 %
6	602	niveau 2F, Verhoudingen	Hfst 9, Procenten	Schriftelijk	50 minuten	Cijfer	Nee	20 %
7	701	niveau 2F, Verbanden en Meten	Examen opdr. 3 (in de methode Nu Rekenen)	Schriftelijk	50 minuten	Cijfer	Nee	20 %
7	702	niveau 2F, Verbanden en Meten	Examen opdr. 3 (in de methode Nu Rekenen)	Schriftelijk	50 minuten	Cijfer	Nee	20 %
			Er wordt gewerkt met een werkboek en ELO, Nu Rekenen 2F deel B.					

Rekenles:

- Zorg en Welzijn, klas 3 en 4, krijgen een uur rekenen.
- Naar aanleiding van de resultaten op de referentietoetsen en/of de tussentoetsen, worden leerlingen die dit behoeven, ingedeeld voor extra rekenondersteuning tijdens de 8e uren.
- Alle leerlingen van de 4de klas bb en 4kb die geen wiskunde hebben krijgen een uur rekenen per week.
- Alle leerlingen van de opleiding Dienstverlening & Producten die geen wiskunde hebben krijgen ook één rekenen per week

Locatiebeleid Noord:

In het schooljaar 2021-2022 zijn de volgende voorzieningen beschikbaar:

Toetsen:

- In het eerste leerjaar wordt conform artikel 3.2 van het Etty Hillesum rekenbeleidsplan bij leerling een gecertificeerde nulmeting op niveau 0F/1F en een voortgangsmeting afgenomen op niveau 1F/2F. Tevens worden er tussentoetsen afgenomen van de methode Nu rekenen. De resultaten van deze tussentoetsen zullen worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem en komen op de cijferlijst van de leerling te staan onder het vak "Rekenen" met een weging 0. Het resultaat zal dienen ter indicatie van het beheersingsniveau en als hulpmeting voor de bovenbouwlocatie.
- In het tweede leerjaar worden er tussentoetsen afgenomen van de methode Nu rekenen. De resultaten van deze tussentoetsen zullen worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem en komen op de cijferlijst van de leerling te staan onder het vak "Rekenen" met een weging 0. Het resultaat zal dienen ter indicatie van het beheersingsniveau en als hulpmeting voor de bovenbouwlocatie.
- Het tweede leerjaar maakt ook referentietoetsen op niveau 1F/2F.
- Het derde leerjaar maakt ook referentietoetsen op niveau 1F/2F.
- In het derde leerjaar havo wordt het 2F niveau bepaald aan de hand van een referentietoets.
- Conform paragraaf 2.3 uit dit rekenbeleidsplan wordt voor leerlingen die in het schooljaar 2021-2022 examen afleggen, maar niet in wiskunde, een schoolexamen rekenen afgenomen. Dit betreft Vmbo-leerlingen uit elk van de vier leerwegen die een economisch of het zorg- en welzijnprofiel volgen.
- In het schoolexamen zijn de volgende toetsen opgenomen:

Vak: rekenen					Leerjaar: vmbo glt 4	Cursusjaar: 2020-2021		
Periode	Code	Eindteme	Inhoud onderwijsprogramma	Toetsvorm	Duur	Beoordeling	Herkansing	Weging
5	501	niveau 2F domein getallen	Breuken decimale getallen	Schriftelijk	30 min	Cijfer		10
5	502	niveau 2F domein getallen	Breuken decimale getallen en berekeningen met decimale getallen	Schriftelijk	40 min	Cijfer		20
6	601	niveau 2F domein verhoudingen	Hele getallen optellen aftrekken vermenigvuldigen delen vermenigvuldigen	Schriftelijk	30 min	Cijfer		10
6	602	niveau 2F domein verhoudingen	Hele getallen optellen aftrekken delen negatieve getallen, vermenigvuldigen	Schriftelijk	40 min	Cijfer		20
7	701	niveau 2F domein meetkunde	Oppervlakten, meten in het vlak, meten in de ruimte	Schriftelijk	30 min	Cijfer		20
7	702	niveau 2F domein verhoudingen verbanden	Hele getallen optellen aftrekken delen negatieve getallen, vermenigvuldigen verbanden en grafieken	Schriftelijk	40 min	Cijfer		20

Rekenles:

- In het derde en vierde jaar volgen alle leerlingen van de theoretische leerweg die geen wiskunde hebben een lesuur in de week rekenen.

Constatering rekenproblemen en vervolgacties:

Conform artikel 3.4.

Communicatie betrokkenen

- Ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen dienen op de hoogte te zijn van de extra rekenondersteuning. Wil een leerling in aanmerking komen voor ondersteuning of hulpmiddelen bij een toets, dan is deze rekenbijles verplicht. Zij worden hierover geïnformeerd door mentor (gesprek) en teamleider (brief).
- Mentoren en docenten worden door de orthopedagoog geïnformeerd.
- Ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen worden door de mentor en orthopedagoog geïnformeerd. Zij ondertekenen het dossier dat in het kader van ondersteuning is opgesteld.

Overgang naar bovenbouw h/v

De rekentoets als schoolexamen dient te zijn afgesloten op niveau 2F conform de overgangsrichtlijnen van het Etty Hillesum Lyceum.

In het schooljaar 2021-2022 zijn de volgende voorzieningen beschikbaar:

Toetsen:

- In het eerste leerjaar wordt conform artikel 3.2. van het Etty Hillesum rekenbeleidsplan bij de leerling een nulmeting en een voortgangsmeting afgenomen met als meetinstrument rekentoetsen op 1F en 1F/2F van JIJ! Toetsplatform.
- Het tweede leerjaar maakt ook rekentoetsen op niveau 1F/2F en 2F van JIJ! Toetsplatform.
- In het derde leerjaar havo/vwo zal conform artikel 3.3. een 2F toets worden afgenomen van JIJ! Toetsplatform. De afname vindt plaats in de laatste toetsweek.
- Proefwerken en overhoringen worden in klas 1 en 2 zoveel mogelijk zonder rekenmachine gemaakt ter oefening van rekenvaardigheden.
- Leerlingen die doorstromen naar 4M zonder wiskunde maken een schoolexamen rekenen over alle rekendomeinen 2F in periode 2 van het examenjaar conform de exameneisen onder artikel 2.3 van dit beleidsplan.

Rekenles:

- Vanaf het schooljaar 2019-2020 is rekenen geïntegreerd in de wiskundelessen, waarbij docenten worden voorzien van de resultaten van de instaptoets van klas 1 om rekening te houden met bestaande achterstanden van leerlingen.
- Vanaf het schooljaar 2019-2020 is gestart met een pilot met de adaptieve online rekenmethode SMARTrekenen in alle eerste klassen. Deze pilot is vanaf 20-21 voortgezet in alle klassen van leerjaar 2.
- Het eerste leerjaar basis/kader en het tweede leerjaar basisberoepsgerichte leerweg krijgt een heel schooljaar een uur extra wiskunde om ook in de lessen rekenen de aandacht te kunnen geven.
- De derde leerjaren havo en vwo krijgen geen reguliere rekenles, maar worden gestimuleerd om in het schooljaar op eigen kracht het beschikbare (online) rekenmateriaal door te werken. In vaklessen wordt regelmatig geoefend met rekenvaardigheden.
- Naar aanleiding van de nul- en eindmeting in klas 1 krijgen de zwakke rekenaars van klas 1 en 2 in een kleine setting hernieuwde uitleg waar nodig en maken ze in de lessen wiskunde met hulp rekenopdrachten waarbij alle domeinen aan bod komen.
- Leerlingen die doorstromen naar 4M zonder wiskunde worden in lessen voorbereid op het schoolexamen rekenen middels het programma SMARTrekenen.

Constatering rekenproblemen en vervolgacties:

Conform artikel 3.4.

Communicatie betrokkenen

- Ouders, verzorgers en leerlingen dienen op de hoogte te zijn van de (verplichte) rekentoets op niveau 2F voor leerlingen van 3 havo/vwo.
- Ouders, verzorgers, mentoren en vakdocenten dienen op de hoogte te worden gebracht van de constatering van rekenproblemen en de vervolgacties.
- Mentoren en docenten wiskunde krijgen een overzicht van bovengenoemde leerlingen.

Overgang naar bovenbouw h/v

De rekentoets dient te zijn afgesloten op niveau 2F conform de overgangsrichtlijnen van het Etty Hillesum Lyceum.

Adaptieve rekenmethode

Het adaptieve programma SMARTrekenen wordt aangeschaft voor de leerlingen zonder wiskunde t.b.v. lessen en toetsing conform de exameneisen onder artikel 2.3 van dit beleidsplan.

Rekenlessen 4H/5H zonder wiskunde cohort 20-22 en 21-23

De lessen zullen per kwart zoveel mogelijk zijn toegespitst op één specifiek domein (zie tabel 1). Deze rekenlessen krijgen een formatief karakter. Leerlingen kunnen zich vrijwaren van de rekenlessen in een periode wanneer de toets aan de start³ van de periode voldoende wordt gemaakt. Indien voldoende gemaakt vormt het resultaat van deze toets tegelijkertijd het cijfer in het examendossier. Leerlingen met een onvoldoende worden in het betreffende kwart vastgezet in de rekenlessen (één per week) en krijgen aan het eind van het kwart de mogelijkheid een herkansing te maken.

Domein	Weging
Getallen & verhoudingen 3F <i>Toetsing in 3e kwart voorexamenjaar</i>	40%
Metten & meetkunde 3F <i>Toetsing in 4e kwart voorexamenjaar</i>	25%
Verbanden 3F <i>Toetsing in 2e kwart examenjaar</i>	35%

Tabel 1